

fond je imel l. 1876. denarjev 127.250 fl. 17 $\frac{1}{2}$ kr. Z tem denarjem se je l. 1877. pridobilo 8347 fl. 75 kr. Ako se ta znesek in lanjski hranilnični dobiček v znesku 6329 fl. 61 kr. prišteje, tedaj je ob koncu l. 1877. rezervni fond narastel do 141.927 fl. 53 $\frac{1}{2}$ kr. Hranilnica je za l. 1879. sklenola dve preuredbi. Prvič se bodo uvedle nove hranilnične knjižice, podobne kračkim in dunajskim; drugič pa se je sklenolo posojila na posestva tako izdajati, da bo se najeti in vknjiženi dolg zamogel v 46polletnih obrokih popolnem z obresti vred, se ve da pri rednem vplačevanju, poplačati, t. j. v 23 letih. Vsakemu bo hranilnica naložila 8% letnino (anuiteto) tako, da bo imel ob začetku vsakega polletja 4% vplačati: 3% za obresti, 1% pa za dolg. Ta preuredba je že pri mnogih hranilnicah v navadi in bo tudi gledé celjske hranilnice marsikomn ugajala!

Iz Šmarijske fare pri Šaleku. (Slabi zgledi) najdejo hipoma posnemalcev, dobri pa le počasno in še to jako težavno. Nekaj časa sem se godijo pri nas reči, kakoršnih prej gotovo ni bilo. Pri-teple so se k nam od inod, in žali Bog le prehitrih posnemalcev najšle. Nedavno so v Šaleku kmetu konjiča iz hleva ukradli o belem dnevu. Šel je brez vsega sleda. Pred nekoliko dnevi so že zopet vbogej krčmarici na večer vzeli lepo brejo kravo, zginola je tudi brez sledu! Pokradli so tudi iz kuhinje meso, ki se je ondi sušilo. Radi teh tatvin in nekih beguncev iz celjske ječe prišlo je 10. maja okoli 20 žandarjev. V bližnji Lokavci so, še ni dolgo, očeta 6 otrok z kolom ubili, da ta je mrtev obležal. Ljudje postajajo čedalje večji divjaki!

Iz Ljubna. (Starši kaznovani). Nihče nam Slovencem po pravici očitati ne more, da bi za dobrote vrlega šolskega poduka ne marali. Marveč želimo in tirjamo, da se otroci v šolah kaj naučijo. Znamo tudi, da je v dosego tega namena zraven pridnega učitelja potrebno otroke pridno v šolo pošiljati, kar tudi storimo, kolikor nam je mogoče. Ali mnogokrat to nikakor ni mogoče. Pridejo že take zapreke, katerih najboljša volja staršev odpraviti ne more. Zato pa je tukaj sedaj mnogo staršev močno razdraženih, ker so bili od učitelja v drugem razredu zaradi meduega pošiljanja otrok v šolo pri okrajnem šolskem svetu zatoženi in od tega z platežem kaznovani. Za denar je itak grozna sila, sedaj pa še take kazni plačevati, to je vendar hudo! Čudno, da ljudje toliko tožijo o neobogljivosti mladine, tega pa ne pomislijo, da se po kaznovanju staršev tukaj ruši potrebna veljavnost in dostojnost očetom in materam, ker pred lastnimi otroci stojijo kot brezobzirno kaznovani grešniki in prestopniki šolskih postav. Prej se je na veljavo četrte božje zapovedi gotovo boljše in opazniše skrbelo! Želja po preuredbi sedanjih na mnogo strani nepovoljnih šolskih razmer je vedno večja!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Še vedno ni jasno, ali dobimo vojsko ali ne, tudi to ni razkrito, ali jo bomo imeli zoper Ruse ali zoper Turke, Italijane, Nemce? To pa je gotovo, da se delajo bojne priprave; od 60 milijonov, katerih še pa dunajski državni zbor ni dovolil in svitli cesar potrošenja tudi potrditi ni mogel, se je vendarle že izdalo 30 milijonov in že se slišijo glasovi, da bo 60 milijonov premalo in da se bo 30 milijonov tirjalo več. Tako beremo po raznih novinah, ki tudi poročajo, kako se šance okoli Pole utvrdujejo pa tudi okoli Gravoze v Dalmaciji, kako v Kotar in v tamošnjih 32 trdnjavic prevažajo ogromno streljiva, kako se vse vojno brodovje oroža, kako so na Erdeljsko bile odposlane 3 ženijske kompanije, da z šancami zavarujejo soteske in prehode v Rumunijo. Celó vladini listi trdijo, da se Avstrija še vedno pogaja z Turčijo zastran zasedenja Bosnije in Hercegovine, tudi so isti listi poročali, da bo Avstrija vsakako Črnogorcem vzela Antivar, ker ne more trpeti, da bi črnogorska knježevina segala do morja, in naposled je slišati, da generalna komanda Vojaške granice zbira uradnikov, zlasti Slovencev, za Bosnijo. Da se nekaj kuha, to nam priča tudi nenavadna naglica, z katero magjarski in dunajski državni zbor skušata dognati novo nagodbo, vsaj do 30. junija. Znani Kaiserfeld-Blagotinšek, eden izmed botrov dualizma, je sicer jamral o nesreči nove nagodbe, a zavolj nevarnih zunanjih in znotranjih zadev se je vendar odločil za njo. — Čehove so v Pragi slavili hvaležno svojega narodnega buditelja, profesorja Jungmana, ki je zraven drugih zaslug tudi največji slovar češkega jezika po neizmernem trudu sam nabral in sestavlil. V zlati Pragi so mu postavili dostojen spomenik in ga te dni z primerno svečanostjo odkrili. — Nevarni socijalisti, kojih eden je na nemškega cesarja revolver sprožil, širijo se tudi po Avstriji med obupnimi delavci in malimi posestniki; samo na Češkem štejejo 40 socijalističnih društev in na Dunaju izbajajo 4 socijalisti, v Budimpeštu pa 3. — Pohvala, katero so svitli cesar izrekli goriškim Slovencem za izjave udanosti, je kranjske nemčurje tako razdražila, da so posebno v ljubljanskem "Tagblattu" res blatno in grdo začeli na Slovence psovati češ, da so ti izdajice, panslavisti, ki s Rusom držijo. To je neumno lajanje nemčurskih prusakov, katerim se izdajiške sline po pruski Nemčiji tako očitno in ostudno cedijo, da je res že sramota, da se v Avstriji to trpi. — Reguliranje Save pri Brežicah itd. se žuga slabo obnesti, 130.000 fl. je stalo, pomagalo pa nič, voda dere tako, kakor poprej, denar je v resnici v vodo vržen. Iz Bosnije so v Hervatsko začeli bežati celo turški vojaki, ker jim turška vlada nima kaj jesti dati. Nevolja v Bosniji je grozna! Ropanju, požiganju, nmarjanju ni konca ne kraja!

Vnanje države. Šv. oče Leon XIII. so na jetrah nekoliko zboleli; govorica je, da se bodo zaradi poletne vročine preselili iz Rima v grad Gandolfo ali v samostan Monte-casino. Nemškemu cesarju so čestitali, da je srečno smrti všel; cesar se je po ministru Bismarku dal zahvaliti. Pregarjani katoličani so tudi cesarju čestitali in ga prosili, naj odneha od preganjanja, ter so izrekli, da mu vsakako zvesti ostanejo. Pismo je veliko tisoč katoliških mož podpisalo, in ni ostalo celó brez uspeha. Kajti najbujši nasilnik katoličanov, minister Falk, če ministrovanje odložiti, ž njim pa tudi vsi drugi ministri. Ob enem je cesar ukazal ostrih postav osnovati zoper socialiste, kdor se bo le količkaj zmezil, bo zaprt na 3 mesece. To pa ne bo pomagalo; tirjatve socialistov, kolikor merijo zoper liberalno izsesavanje ljudstva, so gotovo opravičene in jim bo treba ustreči, sicer pride brez dvombe do strahovite revolucije. Zgolj policijsko strahovanje bo socialiste še bolj razdražilo in tajne zarote pospeševalo. Svet se mnogo čudi sijajnemu poslanstvu, katero je Marokanski sultan v Afriki do nemškega cesarja poslal. Pravijo, da išče Nemčija ondi ladijišča ali luke za svojo brodoge; to se bo Angležem zopet nepovoljno pod nos pokadilo. — Italijanska vlada je vzela 10 milijonov lir na posodo za izvršenje vojnih priprav. — Francoski freimaurerji so hotli celej deželi vsiliti obhajanje stoletnice bogakletnega Voltaira; to je pa Francozem vendar bilo preveč, zlasti ko so po škofu Dupanloupu in drugih pisateljih izvedeli, kako se je grdobni Voltaire ne samo iz Boga, Kristusa, Marije itd. noreca delal, ampak tudi ves francoski narod zasramoval češ, da je narod samih „ofov“, bikov in kozlov, sploh dr. kov narod. Freimaurerska vero in narod sramotivna svečanost izostane. — Velikanska rabuka je nastala na Angleškem v mestu Blackburne, 100.000 delavcev se je vzdignilo zoper fabrikante, grozno razsajalo, vse razdajalo in hotlo gospodarje pobiti; več regimentov vojakov je ljudi komaj pomirilo, mnogo delavcev je bilo postreljenih. — Srbski knez Milan je Topolske zarotnike pomilostil. — Perzijski šah je došel v Petrograd. — Japonski prvi minister je pa v neki vstaji bil ubit.

Turške homatije. Grof Šuvalov je bil pri ruskem caru, mu vse razložil o namerah angleških in se vrača zopet nad Berlin na Angleško. Kaj da mu je ruski car naročil, ali se bo Rusija z Anglijo porazumila, ali pride do vojske med njima, to se bo sedaj kmalu odločilo. Pred Carigradom so se Rusi do 1/2 ure k mestu pomeknoli, Angleži pa z brodogem do 4 ure. V mestu je nastal zoper sultana punt, ki je pa bil kmalu zadušen; 25 ljudi je mrtvih ostalo. Zoper Rodopske vstaše se strahovito postopa, srditi Bolgari so 11 turških vasi požgali in Turke vse poklali, v Adrijanopolnu pa so Rusi dali 65 Turkov obesiti; Sofijo so Srbi zasedli. Angleži so se začeli ruskih mornarjev, v Ameriko odposlanih, vendarle bati. Kajti v Indiji, v

Ameriki, v velikem ocejanu utvrdujejo angleške naselbine. Zvedeli so namreč, da so Rusi v Ameriki nakupili 43 ladij in da jih hočejo 130 nakupiti in ž njimi naglo planiti na lov, brž ko vojska pokne; 30.000 angleških lesenih ladij z blagom plava po morjih in so tedaj hipoma v največji nevarnosti zaplenjene ali uničene biti; angleška kupčija bi silno trpela!

Za poduk in kratek čas.

Celje in njegova okolica.

(Zgodovinsko-krajepisna črtica.)

VIII. Ko so celjski grofi Celje dobili, bilo je na pol razdrto, majhno selo brez kake pravice. Z celjskimi grofi pa je tudi Celje rastlo po obsegu in veljavi; Friderik II. ga je obdal s trdnim obzidjem in mu podaril mestne pravice. Avstrijski vladarji so mu stare pravice potrdili in še novih dodali. V tem času so bile skoro vse celjske cerkve pozidane; dokaz, da se je tudi krščanski duh med Celjani vtrdil in vkrepil. Farna cerkev je bila pozidana l. 1482., kapucinski samostan postavljen l. 1611. in cerkev posvečena l. 1615.; cerkev sv. Maksimilijana pa v tem času ponovljena. Velika nadloga so Evropi takrat bili divji Turki. Do Celja so prišli prvokrat l. 1471. skoz Kranjsko. Povsod so ropali, morili, požigali in ljudi lovili ter jih seboj v sužnost vlekli. Ko so imeli zadosti, so prostovoljno odšli ali so bili napodeni. Taki turški pohodi so se ponavljali v l. 1473, 1480, 1489, 1492 in 1529. Druga nadloga so bili puntaški kmetje. Stiskani kmetje so večkrat vstali za svojo „staro pravdo“ in tudi okoli Celja hudo razsajali; pa vselej so bili premagani in strašno kaznovani. Prvokrat so se zdignoli l. 1516. ter razrušivši mnogo gradov in trgov so trdno obzidano Celje oblegli; ali grof Sigismund Ditrichstein in Juri Herberstein sta jih pri Brežicah natepla, mnogo pobila, obesila, 136 pa v Gradec odpeljala, kder so jih obsodili in obesili. Drugokrat so kmetje vstali l. 1573., pa tudi zdaj so bili od Jurija Šratenbaha pri Pilštajnu premagani. Njihovega vodjo Ilija je Šratenbah v Celje pripeljal, potem pa poslal v Zagreb, kder so ga na grozni način umorili; posadili so ga na razbeljen železen tron in mu djali razbeljeno železno krono na glavo. V drugi polovici 16. stoletja je mnogo Celjanov zmotila Lutrova kriva vera. Glavni razširjatelj jej je bil Primož Trubar, duhovnik pri cerkvi sv. Maksimilijana. Skoro celo mesto je bilo za novo vero pridobljeno, na Goučah blizu Žalca in začetka v Žalcu so si postavili svoja tempeljna, ktera pa sta bila razrušena, ko je ljubljanski škof Tomaž Hren l. 1600. skoro vse krivoverce zopet k pravi veri spreobrnol. Daljna nadloga za Celje je bila kuga, ki je morila ljudi večkrat, najhujše v l. 1474, 1542, 1647 in 1679. V tem letu so Celjani vsled obljube postavili cer-